

24.12.2023 | י"ב בטבת תשפ"ג

נייר עמדה לקראת דיון בנושא צרכי צוותי הרפואה לאור המלחמה

1. מתכונת עבודה בחירום
2. פגיעה בלמידה ובבחינות ההתמחות שלב א ושלב ב
3. סיוע נפשי לצוותי הרפואה
4. התחשבות בפז"מ ההתמחות והסטאז' לאור גיוס ארוך למילואים

רקע: בעקבות המלחמה, שכאמור אין צפי לסיומה, ופעילות המשק במצב מותאם למלחמה, נוצרה מציאות לפיה **רופאות ורופאים מתמחים ממשיכים לעבוד בתורנויות של 26 שעות בנוסף למשרה מלאה בבתי החולים ובקהילה**. רופאים מתמחים רבים שגויסו למילואים, בני ובנות זוג ששניהם רופאים במילואים, רופאים מתמחים שהם הורים לילדים מגיל אפס עד גיל 3 ורופאים מתמחים שלא גויסו למילואים, (אשר חווים ריבוי תורנויות בשל גיוס של חברים למחלקה), עסוקים לילות כימים במתן שירות לחולים, בו בזמן שאין להם מסגרות מקבילות, המגבות ותומכות בהם באותו הזמן.

המציאות בתקופה האחרונה הולידה מצב לפיו רופאות ורופאים מתמחים בסטטוסים שונים, משקיעים את זמנם מירב זמנם בבתי החולים, בזמן שמדינת ישראל ממאנת לספק מסגרות לילדיהם או שיפוי כספי, דבר המאלץ את הרופאות והרופאים המתמחים למצוא מסגרות אלטרנטיביות על חשבונם ובמימוןם מבלי שיקבלו החזר או מבלי שתהיה להם חלופה טובה יותר.

נזכיר את מסלול הרפואה, לאחר 6 שנות לימוד בבית ספר לרפואה, יש להשלים שנת סטאז' ולאחריה מקבלים רישיון לעסוק ברפואה. **לאחר הסטאז' מבצעים התמחות שנמשכת בין 4-6 שנים, שבהן הם נדרשים לעבוד לפחות 4 תורנויות של 26 שעות בחודש, בנוסף למשרה מלאה בבית החולים** בכל יום עד 16:00. בעקבות המאבק שלנו, החלו לקצר תורנויות בתשעה בתי חולים. בתוך תקופת ההתמחות, המתמחים ניגשים לשתי בחינות המכונות "שלב א" ו"שלב ב". לפני כל בחינה, המתמחים מקבלים חודש חופשה על חשבון המערכת, ולומדים לכל בחינה בין 3-6 חודשים בהתאם לשלב.

תקופה זו יוצרת מספר פערים משמעותיים:

1. הצורך במתכונת עבודה בחירום:

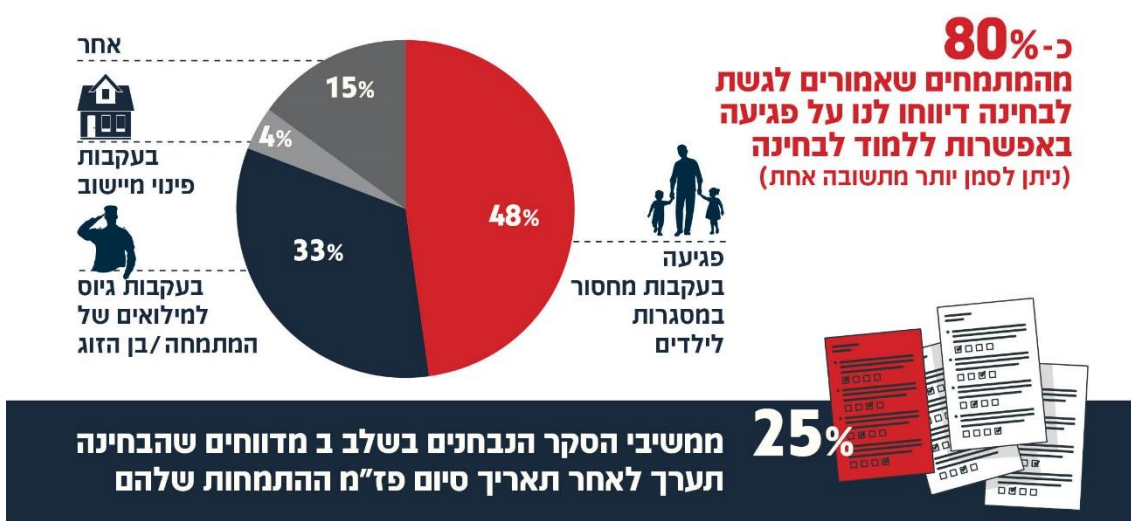
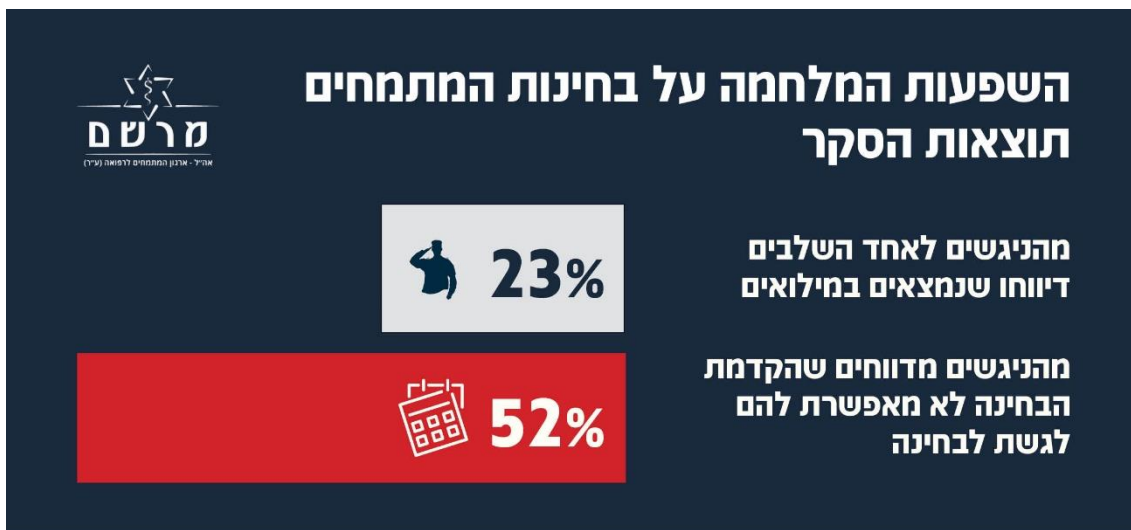
יש צורך שמקבלי ההחלטות יבינו את האתגרים הפרקטיים והנפשיים הכרוכים במציאות הנוכחית. **הרופאות נדרשות לבצע תורנויות של 26 שעות, גם בזמן שבני הזוג מגוייסיים למילואים, בעוד שאף סקטור במשק לא עובד בצורה כזאת.** כמענה על הצורך הבהול שנוצר ישנם מספר פתרונות שעשויים להקל, למשל, להגדיל את ימי החופשה למי שאין פתרון עבור ילדיהם או להמיר ימי מחלה צבורים בימי חופשה, לבטל את התורנויות או לכל הפחות לצמצם למינימום ההכרחי, לקיים מסגרות לילדים בגילאי 0-3 של רופאים מתמחים במימון משרד הבריאות, לקצר את יום העבודה, לתת מענק כספי לצורך כיסוי הטיפול בילדים כדי לצאת לעבודה וכיו"ב. לשם ההבהרה, מדובר הן באוכלוסיית המתמחות והמתמחים, המומחיות הצעירות והסטאז'ריות. ישנם בתי חולים אשר קיימו מתכונת עבודה בחירום בחודשים אוקטובר ונובמבר, ומתמחים מעידים שתקופה זו הקלה עליהם באופן מסוים.

המחסור במסגרות לילדים-

בימים אלה המסגרות חזרו במתכונת חלקית ולא מלאה. מתמחים ומתמחות רבות שבני הזוג שלהן גויסו למילואים, נאלצות לשלם מכיסן אלפי שקלים בחודש, גם כשהמסגרות פעילות, וזאת כי בן זוגן נמצא במילואים. מדובר בסכומים של בין 3000-7000 שקלים. ההיעזרות בשמרטפות נובעת הן בבקרים מכיוון שיש מחלקות שמתחילות לעבוד ב7:00, גם אחרי הצהריים וגם בשעות התורנות. חשוב לציין שבליילות שבני/בנות הזוג במילואים והמתמחה בתורנות – אין אף הורה עם הילד!

ממכתב שנשלח לארגון מרשם מטעמו של פרופ' שאול יציב בתחילת חודש דצמבר, מנהל האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות, **צויין כי מדובר בבעיה שקיימת בכלל הסקטורים, אף על פי שאף סקטור במשק הישראלי לא עובד במתכונת העבודה כפי שמתמחות עובדות בהן; 350 שעות בחודש, ביצוע 4-8 תורנויות בנות 26 שעות, בנוסף למשרה מלאה.** עוד עולה כי מנהלי בתי החולים הונחו למצוא פתרונות נקודתיים אינדיבידואליים מול מתמחות ומתמחים שילדיהם אינם יכולים ללכת למוסדות החינוך. לצערנו, לא ראינו צעדים קונקרטיים ורחבים, אלא צעדים נקודתיים בודדים שמנהלי מחלקות בודדים ביצעו. גורמי המקצוע מסרבים לקחת אחריות ומטיל על המתמחים והמתמחות למצוא פתרונות על חשבונם. ארגון מרשם שלח מכתב לאיגוד מנהלי בתי החולים בנושא, וטרם התקבלה התייחסות רשמית בכתב. אנחנו מבקשים יצירת מענה לילדים של צוותים רפואיים מגיל 0 ועד גיל 14 בכל בתי החולים באופן גורף, אם בצורת פתיחת שמרטפיות המותאמות לשעות העבודה ואם בצורת מענק שירותי שמרטפות על מנת לאפשר להם להמשיך להעניק שירותי רפואה לכלל אזרחי ישראל ולנפגעי המלחמה בפרט.

2. פגיעה בלמידה ובבחינות ההתמחות שלב א ושלב ב- תוצאות הסקר

מועד הסקר: נובמבר 2023

על פי סקר שערכנו 80% מהמתמחים שאמורים לגשת לבחינות ההתמחות השונות דיווחו לנו על פגיעה באפשרות ללמוד לבחינה, בין אם בשל גיוס למילואים, מחסור במסגרות לילדים, חזרה מרוטציה/מדעי יסוד או בשל העובדה שפוננו מהיישוב בו מתגוררים בשל המצב הבטחוני.

המועצה המדעית החליטה לקיים שני מועדים לשלב א, תיקון עוול היסטורי שאנחנו מקווים שיישמר גם לעתיד. אך לצערנו שינוי תאריכי המועדים שניתנו אינם מספקים מענה טוב דיו, בעוד המועד הראשון הוקדם וקיצר דה פקטו את זמן הלימוד, השני נדחה בצורה כזו שיצריך למידה בחודשי הקיץ בזמן שהילדים ללא מסגרות, ועל כן נבקש להחזיר את המועד הראשון לתאריך המקורי בצורה שתאפשר למתמחים שיכולים לגשת אליו- למקסם את זמן הלימוד הנדרש. (יצויין כי מסיבות שונות לא לכל המתמחים כלל מתאפשר לצאת למועד השני).

בדומה לשלב א, **ישנם מקצועות אשר הוחלט להקדים את מועד הבחינה, בין אם בחודש ובין אם בשבוע, כאשר כל קיצור של תקופת הלימוד הוא דרמטי בעת הזו**, כאשר על פי הנתונים שבידינו כ-25% מהמתמחים הניגשים לבחינה משרתים כרגע במילואים. אנחנו מבקשים לשקול יצירת חלופה לבחינות שלב א, 'שלב ב' ובחינות העל. להחלטה זו יש השפעות נרחבות העשויות לפגוע בעתיד מערכת הבריאות ובשירות הרפואי הניתן לאזרחי מדינת ישראל, מצב לא שגרתי דורש פתרונות שאינם שגרתיים

3. סיוע נפשי לצוותי הרפואה-

מסקר שערכנו בשבוע השני למלחמה 30% העלו בקשה לסיוע נפשי, המראות הקשים, העומסים, והמצב הביטחוני הכללי גובים מחיר מאנשי הצוות הרפואי ודורשים מתן מענה מותאם בדחיפות. מרשם ומשרד הבריאות היו בקשר לגבי נושא זה. משרד הבריאות בשיתוף הג'וינט נערכים לפתיחת קבוצת עמיתים למתמחים בשלושה בתי חולים. בעוד שבישראל יש כ-30 בתי חולים. דהיינו, משרד הבריאות הצליח לייצר פתרון קונקרטי עבור כ-10% מבתי החולים. אנחנו מבקשים לאפשר למתמחים להשתמש בשירותים הפסיכולוגיים שיש כבר בתוך בתי החולים בצורה וכמות מספקת.

4. התחשבות בפז"מ ההתמחות והסטאז' לאור גיוס ארוך למילואים

כבר בחודש אוקטובר, הוחלט על מתן 90 ימי מילואים נוספים למתמחים ומתמחות לשנת 2023. **כעת, יש צורך בהגדלת ההכרה בימי מילואים מ-45 ימים לשנת 2024, שכן ברור מאליו שמתמחים רבים יידרשו ליותר מ-45 ימי מילואים בשנת 2024.** אי הוודאות מוסיפה למתמחים לחץ נפשי נוסף, שכן, ישנם כאלו האמורים לסיים את ההתמחות שלהם בשנת 2024 ואינם יודעים האם המועצה המדעית תדרוש מהם להשלים את פרק הזמן שבו היו במילואים.

מצוקת הסטאז'רים/ות:

בימים מורכבים אלה, סטאז'רים וסטאז'ריות לרפואה מרחבי הארץ מגויסים למילואים, בעוד אלה שנשארים במחלקות נושאים עליהם נטל עבודה גדול ועמוס יותר. **במהלך תקופת הסטאז' ישנה הכרה ב-30 ימי מילואים**, אך בימים אלה מדינת ישראל משלימה למעלה כ-80 ימי לחימה במסגרת מלחמת חרבות ברזל. כדי לאפשר את המשך הליך הכשרת ורישוי הרופאים בישראל גם בעת הזאת, וכדי להקל על ציבור הסטאז'רים, בין אם גויסו למילואים ובין אם לאו, משרד הבריאות הוציא הנחייה שסטאז'רים העומדים בתנאים מסויימים יוכלו לקצר את תקופת הסטאז' באמצעות ביטול שני חודשי האלקטיב, בכפוף לתחילת התמחות תוך 6 חודשים לכל היותר לאחר סיום סטאז'. פתרון זה מספק בצורה חלקית, אך נוכח המציאות המורכבת במדינתנו, והתארכות ימי הלחימה, הוא אינו מספק. **סטאז'רים וסטאז'ריות רבים נותרו בימים אלה בחוסר ודאות משווע, כאשר אינם יודעים האם ימי המילואים הנוספים, יחשבו להם כימי היעדרות, ולמעשה יאריכו להם את תקופת הסטאז'.** מצב כזה אינו מתקבל על הדעת - שסטאז'רים וסטאז'ריות אשר גויסו למלחמתנו, וחלקם אף סיכנו ויסקנו את חייהם, יפגעו מכך. הצענו מספר פתרונות למשרד הבריאות, תשובתם: "ההצעות שהצעתם במכתבכם, בעקרון, מבוצעות בפועל,

אה"ל - ארגון המתמחים לרפואה (ע"ר)

עם שינויים הנדרשים בהתאם למצב האישי של כל אחד אחד מהסטז'רים. השינויים שמבוצעים מתואמים עם האחראים על הסטאז' בכל בתי החולים ". יש לתת מענה מסודר וכלל ולא להסתמך על אילתורים מקומיים.

לסיכום,

אנחנו מבקשים מועדה מכובדת זו לדון בנושאים השונים עליהם המלחמה משפיעה, ולתת מענה לאלפי רופאות ורופאים- אלו שבחזית, אלו שבני הזוג שלהן בחזית ואלו שנשארו לטפל במחלקות העמוסות.